

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 77/21

Λουξεμβούργο, 12 Μαΐου 2021

Απόφαση στην υπόθεση C-11/20
Επιτροπή κατά Ελλάδας (Ενισχύσεις στους παραγωγούς γεωργικών
προϊόντων)

Η Ελλάδα παρέβη τις υποχρεώσεις της παραλείποντας να ανακτήσει τις παράνομες αντισταθμιστικές ενισχύσεις που καταβλήθηκαν στους Έλληνες γεωργούς λόγω δυσμενών καιρικών συνθηκών

Κατά το έτος 2009, ο Οργανισμός Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛΓΑ) – δημόσιος οργανισμός ο οποίος έχει ως σκοπό την ασφάλιση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων έναντι των ζημιών που οφείλονται σε φυσικούς κινδύνους – κατέβαλε στους Έλληνες γεωργούς αποζημιώσεις συνολικού ύψους 425 εκατομμυρίων ευρώ για τις ζημιές που είχαν προκληθεί το 2008 εξαιτίας δυσμενών καιρικών συνθηκών

Με απόφαση της 7ης Δεκεμβρίου 2011, η Επιτροπή χαρακτήρισε τις πληρωμές αυτές ως παράνομες κρατικές ενισχύσεις ασυμβίβαστες με την εσωτερική αγορά¹. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή διέταξε τις ελληνικές αρχές να τις ανακτήσουν από τους λήπτες τους.

Η Ελλάδα ζήτησε από το Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης να ακυρώσει την απόφαση της Επιτροπής και να αναστείλει την εκτέλεσή της μέχρι να εκδοθεί η δικαστική απόφαση επί της ουσίας. Το 2012, ο Πρόεδρος του Γενικού Δικαστηρίου² ανέστειλε την εκτέλεση της αποφάσεως της Επιτροπής, κατά το μέρος που επέβαλλε στην Ελλάδα να ανακτήσει τις μη συμβατές ενισχύσεις από τους λήπτες τους. Εντούτοις, το 2014, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή επί της ουσίας³. Κατόπιν τούτου, η Ελλάδα άσκησε αναίρεση ενώπιον του Δικαστηρίου, ζητώντας τόσο την αναίρεση της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου όσο και την αναστολή εκτελέσεως της αποφάσεως της Επιτροπής μέχρι την περάτωση της κατ' αναίρεση δίκης. Το Δικαστήριο απέρριψε την αίτηση αναστολής⁴ και την αναίρεση, επιβεβαιώνοντας την υποχρέωση του Ελληνικού Δημοσίου να ανακτήσει τις ενισχύσεις⁵.

Η Επιτροπή εκτιμά ότι η Ελλάδα δεν έλαβε, εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών, όλα τα απαραίτητα μέτρα για την εκτέλεση της αποφάσεως της Επιτροπής και ότι δεν την ενημέρωσε επαρκώς για τα μέτρα που έλαβε κατ' εφαρμογήν της αποφάσεως αυτής: ως εκ τούτου, αποφάσισε να ασκήσει προσφυγή λόγω παραβάσεως κράτους μέλους ενώπιον του Δικαστηρίου.

Με τη σημερινή απόφασή του, το Δικαστήριο δέχεται την προσφυγή λόγω παραβάσεως κράτους μέλους που άσκησε η Επιτροπή.

¹ Απόφαση 2012/157/ΕΕ της Επιτροπής, της 7ης Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με τις αντισταθμιστικές ενισχύσεις που καταβλήθηκαν από τον Οργανισμό Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛ.Γ.Α.) κατά τα έτη 2008 και 2009 [κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό Ε(2011) 7260] (ΕΕ 2012, L 78, σ. 21).

² Διάταξη του Προέδρου του Γενικού Δικαστηρίου της 19ης Σεπτεμβρίου 2012, Ελλάδα κατά Επιτροπής ([T-52/12 R](#), βλ. ανακοινωθέν Τύπου αριθ. [118/12](#)).

³ Απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 16ης Ιουλίου 2014, Ελλάδα κατά Επιτροπής ([T-52/12](#)).

⁴ Διάταξη του Αντιπροέδρου του Δικαστηρίου της 3ης Δεκεμβρίου 2014, Ελλάδα κατά Επιτροπής ([C-431/14 P R](#)).

⁵ Απόφαση του Δικαστηρίου της 8ης Μαρτίου 2016, Ελλάδα κατά Επιτροπής ([C-431/14 P](#), βλ. ανακοινωθέν Τύπου αριθ. [26/16](#)).

Κατ' αρχάς, διαπιστώνει ότι η **Ελλάδα δεν έλαβε**, κατά τη λήξη της ταχθείσας από την Επιτροπή προθεσμίας (11 Ιουνίου 2012)⁶, **όλα τα απαραίτητα μέτρα για την ανάκτηση των παράνομων κρατικών ενισχύσεων από τους λήπτες τους**. Πράγματι, οκτώ και πλέον έτη μετά την έκδοση της αποφάσεως της Επιτροπής, οι ελληνικές αρχές δεν την έχουν ακόμη εκτελέσει.

Εξάλλου, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι η **Ελλάδα δεν βρισκόταν σε πλήρη αδυναμία ανακτήσεως των ενισχύσεων**. Οι διοικητικές ή τεχνικές δυσχέρειες που συνδέονται με τον μεγάλο αριθμό των δικαιούχων δεν δικαιολογούν την κρίση ότι η ανάκτηση είναι τεχνικώς αδύνατη. Επιπλέον, η Ελλάδα δήλωσε ότι είχε την πρόθεση να νομοθετήσει προς αντιμετώπιση της εν λόγω διοικητικής δυσχέρειας τον Ιούνιο του 2015, ήτοι τρία έτη μετά τη λήξη της ανωτέρω προθεσμίας.

Περαιτέρω, όσον αφορά το επιχείρημα της Ελλάδας ότι δεν εξέδωσε κοινή υπουργική απόφαση για την ανάκτηση των ποσών που υπερέβαιναν τα 5 000 ευρώ επειδή η Επιτροπή εξέφρασε την αντίθεσή της, το Δικαστήριο διευκρινίζει ότι η Επιτροπή διατύπωσε επιφυλάξεις σχετικά με οποιοδήποτε αυθαίρετο όριο κάτω από το οποίο δεν θα πραγματοποιούνταν η ανάκτηση. Εντούτοις, η παρατήρηση αυτή **δεν εμπόδιζε την Ελλάδα να συνεχίσει την τροποποίηση του νομοθετικού πλαισίου της προς διασφάλιση της εκτελέσεως της αποφάσεως της Επιτροπής**.

Όσον αφορά την επίκληση των κοινωνικών αναταραχών που θα προκαλούσε η ανάκτηση των ενισχύσεων, οι ελληνικές αρχές δεν απέδειξαν την ύπαρξη του κινδύνου αντιδράσεως εκ μέρους των γεωργών η οποία θα είχε για τη δημόσια τάξη συνέπειες στις οποίες δεν θα μπορούσαν να αντεπεξέλθουν με τα μέσα που διαθέτουν.

Τέλος, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η **Ελλάδα παρέλειψε να ενημερώσει επαρκώς την Επιτροπή για τα μέτρα που έλαβε κατ' εφαρμογήν της αποφάσεως**⁷.

Αφενός, κατά την ημερομηνία περατώσεως της έγγραφης διαδικασίας στην παρούσα υπόθεση, η Ελλάδα δεν είχε ακόμη κοινοποιήσει στην Επιτροπή τα έγγραφα που αποδεικνυαν ότι οι λήπτες της ενισχύσεως είχαν κληθεί να την επιστρέψουν. Αφετέρου, δεν τηρούσε την Επιτροπή διαρκώς ενήμερη για την πρόοδο στη λήψη των εθνικών μέτρων ήταν απαραίτητα για την πλήρη ανάκτηση των ενισχύσεων. Πράγματι, αφού η Ελλάδα γνωστοποίησε τον Ιούνιο του 2016 ότι δεν είχε ακόμη λάβει μέτρα για την ανάκτηση, δεν παρέσχε καμία άλλη πληροφορία: όλα τα ρητά αιτήματα και τα έγγραφα υπενθυμίσεως παρέμειναν αναπάντητα εκ μέρους της Ελλάδας.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προσφυγή λόγω παραβάσεως, στρεφόμενη κατά κράτους μέλους το οποίο παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το δίκαιο της Ένωσης, μπορεί να ασκηθεί από την Επιτροπή ή από άλλο κράτος μέλος. Αν το Δικαστήριο διαπιστώσει την ύπαρξη παραβάσεως, το καθού κράτος μέλος πρέπει να συμμορφωθεί με την απόφαση το συντομότερο.

Όταν η Επιτροπή θεωρεί ότι το κράτος μέλος δεν συμμορφώθηκε προς την απόφαση, μπορεί να ασκήσει νέα προσφυγή, ζητώντας την επιβολή χρηματικών κυρώσεων. Πάντως, σε περίπτωση μη ανακοινώσεως στην Επιτροπή των μέτρων για τη μεταφορά μιας οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο, το Δικαστήριο μπορεί, κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής, να επιβάλει κυρώσεις με την πρώτη του απόφαση.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσιεύσεώς της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

⁶ Η τετράμηνη προθεσμία που τάχθηκε για την εκτέλεση της αποφάσεως της Επιτροπής θα έληγε στις 9 Απριλίου 2012. Εντούτοις, λαμβανομένου υπόψη ότι η Επιτροπή δέχθηκε το αίτημα της Ελλάδας να καθυστερήσει κατά δύο μήνες η ανάκτηση των ενισχύσεων, η προθεσμία έληγε στις 11 Ιουνίου 2012.

⁷ Η απόφαση της Επιτροπής επιβάλλει στην Ελλάδα να παράσχει ορισμένες πληροφορίες σχετικές με την ανάκτηση της ενισχύσεως, εντός ενός διμήνου από την κοινοποίησή της. Δεδομένου ότι η απόφαση κοινοποιήθηκε στις 8 Δεκεμβρίου 2011, η προθεσμία αυτή έληξε στις 8 Φεβρουαρίου 2012. Ακόμη και αν υποθεθεί ότι η δίμηνη προθεσμία παρατάθηκε κατά δύο μήνες, λόγω της αποδοχής από την Επιτροπή του ανωτέρω αιτήματος, οι ελληνικές αρχές και πάλι δεν είχαν παράσχει τις πληροφορίες.